

Fagligt grundlag for Danmarks holdning til jordbrugets anvendelse af insekticider af klassen neonikotinoider

Der er i dag to typer af neonikotinoider; nitro-substituerede neonikotinoider (stofferne clothianidin, dinotefuran, imidacloprid og dennes to nedbrydningsprodukter, thiamethoxam og nitenpyram) og cyano-substituerede neonikotinoider (stofferne acetamiprid og thiacloprid). Der er meget stor forskel på giftigheden over for bier, idet cyano-substituerede neonikotinoider er meget mindre giftige end nitro-substituerede neonikotinoider.

For bl.a. at beskytte bier i Danmark er neonikotinoider af typen nitro-substitueret ikke godkendt til sprøjtning på friland. De er kun godkendt til anvendelse i lukkede væksthuse og til bejdsning af såsæd af afgrøder, der ikke er attraktive for honningbier, og hvor de efterfølgende afgrøder heller ikke er attraktive for bier. Herved vurderes, at eksponeringen af honningbier over for de problematiske neonikotinoider er ubetydelig.

Der har i Danmark i henhold til plantebeskyttelsesforordningen i 2015 og 2016 været udstedt dispensationer til bejdsning af rapsfrø med midlet 'Modesto FS 480' (Clothianidin and beta-cyfluthrin) og midlet 'Cruiser RAPS' (Thiamethoxam) i lukkede industrielle anlæg. Dispensationerne er givet for at beskytte de nyetablerede rapskulturer mod ødelæggende angreb af rapsjordlopper. Miljøstyrelsens risikovurdering i forbindelse med dispensationerne har vist, at der er vist sikker anvendelse til de konkrete doseringer af midlerne jf. dispensationerne.

Dispensationerne er givet til anvendelse af stofferne i en lav dosis, som Den Europæiske Fødevare Autoritet (EFSA) i deres konklusionsrapport ikke har identificeret risiko ved. Dertil kommer, at de alternative pesticider, der ville være nødvendige at anvende, ikke er uden belastning – hverken for bier eller resten af miljøet, selvom risikovurderingen viser, at de er sikre at anvende. Erfaringer fra Danmark viser, at uden neonikotinoid-bejdsede rapsfrø er det nødvendigt med en til to årlige behandlinger med pyrethroider, og at disse behandlinger vil øge risikoen for resistens mod de alternative midler hos rapsjordlopperne betydeligt. Det vurderes, at uden en effektiv bekæmpelse af rapsjordlopper vil rapsdykning i Danmark ikke være rentabel. Raps anses for at være den vigtigste alternative afgrøde til korn i danske sædskifter. Derudover anses raps i sædskifterne som vigtige for biodiversiteten i agerlandet og for implementeringen af integreret plantebeskyttelse (IPM) i sædskifterne.

Herudover vil de alternative pesticidbehandlinger til bejdsning påvirke pesticidbelastningen i negativ retning. Beregninger viser, at en ekstra sprøjtning i raps med det mindst belastende alternativ vil betyde en stigning i den samlede belastning på 1-2 % årligt i forhold til 2011.

Endeligt er der ikke dokumenteret eksempler på påvirkning af bier efter bejdsning med neonikotinoider i Danmark.